

XXVIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Raadigheden over Fæstebøndergods.

(Udgivet af Landstingets Udvalg den 20de December 1871.)

Allerede i den foregaaende Rigsdags-samling forelaa der Landstinget Forslag til Lov om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen og et Forslag til Lov om Ophævelse af Retten til Bortforpagtning af Fæstegaarde. Det lykkedes imidlertid ikke at bringe disse Sager til endelig Behandling i Thinget, medens dog det over samme nedsatte Udvalg afgav Betænkning om samme, der findes i Rigsdagstidenden Tillæg B Sp. 1650 ff. og Sp. 1698 ff. Det fremgaar af det i indeværende Samling fremlagte, i Dverstriften nævnte Forslag, hvorefter vi skulle afgive Betænkning, at Regjeringen ved Udarbejdelsen af samme har taget et væsentligt Hensyn til de Anskuelse, som Flertallet i det tidligere Landstingudvalg havde gjort gjældende og endog formuleret til bestemte Indstillingspunkter. Under de nye Overveielser, hvorfor Sagen nu har været Gjenstand, er det vel ligesaa tidt som ifjor lykkedes at tilveiebringe fuldkommen Samstemmen, idet et Mindretal (Mourier-Petersen og Rosenørn-Teilmann) ikke har kunnet tilegne sig den Overbevisning, at der er tilstrækkelig Grund til yderligere at udvikle Fæstelovgivningen paa en Tid, da det Brugsforhold, som derved er ordnet, fra saamange Sider ønskes helt afføjet og ulivofømt ogsaa er i Begreb med at forsvinde paa den med alle Parters sande Interesse bedst stemmende Maade, ved Fæstegodsets Overgang til Selveieendom ved frivilligt Salg til Fæstefamilierne, og dette Mindretal et heller kan

finde det rigtig at ophæve en af Lovgivningsmagten saa nylig vedtagen Lov som den af 25de Juni 1870 om Fæstegaardens Bortforpagtning m. v., samt end mindre kan billige — saaledes som det formentligen vil ske efter Lovforslagets §§ 4 og 6 — at hensigtsmæssige og almengavnligge Skovavlæg vanskeliggjøres eller at nye Lovbestemmelser gives tilbagevirkende Kraft. Men Udvalgets langt overveiende Flertal har dog atter denne Gang været af den Anskuelse, at der under Fæsteforholdets nuværende Stilling er god Anledning til at søge Fæstelovgivningen nærmere bestemt i den af Regjeringen anviste Retning. Idet derfor Flertallet slutter sig til den Grundtanke, der gaar igjennem Lovforslaget, og ifkun formener, at der kan være Anledning til Ændring i det Enkelte, tillader det sig at ledsage de enkelte Paragrafer med nogle Bemærkninger og at fremsætte de Forandringer, som det agter at bringe i Forslag.

Til §§ 1 og 2.

Som bekendt har vor Landbolovgivning fra Arilds Tid stillet sig det som Opgave at holde Hævd over Landets Bøndergaarde, og det ikke blot saaledes, at deres Tal ikke skulde formindstes, men at ethvert enkelt Jordbrug maatte bevare en saadan Størrelse, at det kunde afgive fuldkommen tilstrækkeligt Underhold for en Gaardmandsfamilie, og denne Lovgivningens Omhu for Bønderstandens Vel